

GEZONDHEIDS- BELEVING VAN JONGEREN IN DE REGIO IJSSELLAND

Gezondheidsmonitor Jeugd 2019-2020

Gezondheid

Psychische
gezondheid

Social media
en gamen

Voeding en
bewegen

Alcohol, roken
en drugs

Seksualiteit

GGD IJsselland verzamelt jaarlijks gegevens over de gezondheid van inwoners. De GGD presenteert deze gegevens in zogenaamde gezondheidsmonitoren. Elk jaar is een andere leeftijdscategorie aan de beurt. In het schooljaar 2019/2020 is de Gezondheidsmonitor Jeugd uitgevoerd. Met de Gezondheidsmonitor Jeugd is de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van jongeren in beeld gebracht. Hiermee kan het regionaal en lokaal gezondheids- en jeugdbeleid onderbouwd worden.

Bronnen

1. **Gezondheidsmonitor Jeugd.** De Gezondheidsmonitor Jeugd is een groot landelijk onderzoek onder leerlingen van klas 2 en 4 van het voortgezet onderwijs. In totaal hebben in de regio IJsselland 7.282 leerlingen anoniem een vragenlijst ingevuld waarin ze vragen hebben beantwoord over hun gezondheid, welzijn en leefstijl. Met de resultaten van dit onderzoek wordt landelijk en gemeentelijk beleid ontwikkeld om de gezondheid en leefstijl van leerlingen te bevorderen.
2. **Jij en Je Gezondheid (JEJG).** Bij Jij en Je Gezondheid worden jaarlijks vragenlijsten afgenomen door de jeugdgezondheidszorg op school in klas 2 en 4. Dit is een screeningslijst waarmee de gezondheid per leerling in kaart wordt gebracht en, als het nodig is, een contactmoment met de leerling volgt. De gepresenteerde gegevens uit JEJG hebben betrekking op 10.309 leerlingen in schooljaar 2018-2019.
3. **KD+.** Het KD+ is een digitaal dossier van de jeugd-gezondheidszorg. Hieruit zijn meet- en weeggegevens gehaald van 10.017 jongeren in klas 2 en 4 op het voortgezet onderwijs.

Het merendeel van de gegevens is afkomstig vanuit de Gezondheidsmonitor Jeugd (bron 1). Wanneer gegevens zijn gepresenteerd uit Jij en Je Gezondheid (bron 2) of KD+ (bron 3), is dit vermeld.

De Gezondheidsmonitor Jeugd is in 2015 op een andere manier uitgevoerd, waardoor er geen trends weergegeven kunnen worden. De cijfers uit de Gezondheidsmonitor Jeugd 2019 zijn, waar mogelijk, wel vergeleken met de landelijke cijfers van de Gezondheidsmonitor. Opvallende verschillen worden vermeld.

Thuisituatie

Achtergrondkenmerken (%)

Geslacht	Jongen	51
	Meisje	49
Klas	Klas 2	47
	Klas 4	53
Gezinssamenstelling	Vader en moeder	77
	Vader/moeder en partner	5
	Co-ouders	8
	Eenoudergezin	8
	Anderen/zelfstandig	1
Onderwijssoort	Vmbo	53
	Havo/vwo	47

Moeite met rondkomen

Driekwart van de jongeren geeft aan dat zij thuis zonder moeite financieel rond komen. Dit percentage is relatief positief ten opzichte van het landelijk beeld, daar geeft 69% aan thuis geen moeite te hebben met rondkomen. 22% geeft aan dat er thuis wel moet worden opgelet op uitgaven en bij 3% is er thuis sprake van enige moeite met financieel rondkomen. Door jongeren op het vmbo wordt vaker aangegeven (24%) dat er thuis moet worden opgelet op uitgaven dan door jongeren die havo/vwo volgen (20%). Op het moment dat er sprake is van onvoldoende geld, dan gaat dit relatief vaak ten koste van vakanties, een vereniging zoals toneel, muziek en schilderen en uitgaan. Slechts 2% van de jongeren geeft aan zelf schulden hebben.

Gezondheid

Ervaren gezondheid

Het merendeel van de jongeren (86%) ervaart een (zeer) goede gezondheid. Bij jongens gaat het om 90% en bij meisjes om 82%. Slechts 1% van de totale groep jongeren ervaart de gezondheid als (zeer) slecht.

Ziekte en beperkingen

Uit de cijfers van Jij en Je Gezondheid blijkt dat bijna een vijfde (19%) van de jongeren te maken heeft met een langdurige ziekte, beperking of medische aandoening. De ervaring uit de praktijk is dat het ook kan gaan om beperkingen waarmee zij goed functioneren op school mits er aanpassingen plaatsvinden, zoals ADHD. 7% geeft aan minder vaak naar school te kunnen of minder goed mee te kunnen doen door een ziekte, beperking of aandoening. Een tiende gebruikt medicatie voor hun aandoening.

Psychische gezondheid

Gelukkig voelen

Een ruime meerderheid van de jongeren voelt zich (zeer) gelukkig (85%), 12% is hierover neutraal en 3% geeft aan zich (zeer) ongelukkig te voelen. Meisjes voelen zich minder vaak (82%) (zeer) gelukkig dan jongens (88%). Jongeren die niet bij beide ouders wonen, voelen zich in vergelijking met jongeren die wel bij beide ouders wonen vaker (zeer) ongelukkig; 5% versus 2%. Jongeren waar thuis meer moeite is met financieel rondkomen voelen zich relatief vaak (zeer) ongelukkig (12%).

Wat opvalt

Een verhoogd risico op psychosociale problemen gaat relatief vaak samen met (enige) moeite met rondkomen binnen het gezin en het wel of niet bij beide ouders wonen. Met name meisjes hebben een verhoogd risico op emotionele problemen (29%). Dit is vergelijkbaar met het landelijk beeld (30%). Bij jongeren op het vmbo is er vaker sprake van een verhoogd risico op gedragsproblemen (12%) dan bij jongeren die havo/vwo volgen (6%).

Psychosociale gezondheid

De score voor psychosociale gezondheid is gebaseerd op 25 vragen over onder andere gedrag, emotie en sociaal functioneren. Jongeren kunnen verhoogd risico hebben, op het grensgebied zitten of normaal scoren op psychosociale problemen, emotionele problemen en gedragsproblemen. Ongeveer een tiende van de jongeren (11%) heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen. Jongeren hebben vaker een verhoogd risico op emotionele problemen (18%) dan op gedragsproblemen (9%).

Psychosociale problemen (%)

	Verhoogd risico op psychosociale problemen	Verhoogd risico op emotionele problemen	Verhoogd risico op gedragsproblemen
Totaal	11	18	9
Klas 2	11	16	10
Klas 4	10	19	8
Jongens	8	8	11
Meisjes	14	29	7
Vmbo	13	17	12
Havo/vwo	8	18	6
Geen moeite met rondkomen	8	14	9
Geen moeite, maar wel opletten	18	28	10
(Enige) moeite met rondkomen	28	41	19
Woont bij beide ouders	9	17	8
Woont niet bij beide ouders	16	22	13

Samenhang met andere factoren

Uit een verdiepende analyse blijkt dat er samenhang is tussen:

- Ervaren gezondheid en psychosociale gezondheid. Bij een (zeer) slecht ervaren gezondheid is er vaker sprake van een verhoogd risico op psychosociale problemen dan bij een (zeer) goed ervaren gezondheid.
- Weerbaarheid en psychosociale gezondheid. Jongeren die onvoldoende weerbaar zijn, hebben vaker een verhoogd risico op psychosociale problemen dan jongeren die voldoende weerbaar zijn.
- Stress door één of meerdere factoren en psychosociale gezondheid. Bij jongeren die relatief veel stress ervaren, is vaker sprake van een verhoogd risico op psychosociale problemen dan bij jongeren die minder stress ervaren.
- Zelf ervaren risico social media en psychosociale gezondheid. Jongeren die zelf risico op problematisch social media gedrag ervaren, scoren vaker verhoogd op het risico van psychosociale problemen dan jongeren die geen of weinig risico ervaren in social media gebruik.

Doodswens

In de screeningslijst van Jij en Je Gezondheid wordt aandacht besteed aan (gedachten over) zelfdoding. 4% van de jongeren benoemt in de afgelopen paar weken een doodswens te hebben gehad. Meisjes hebben vaker deze doodswens geuit (7%) dan jongens (2%). Jongeren die aangeven een doodswens te hebben gehad, worden uitgenodigd voor een gesprek met de jeugdarts of jeugdverpleegkundige.

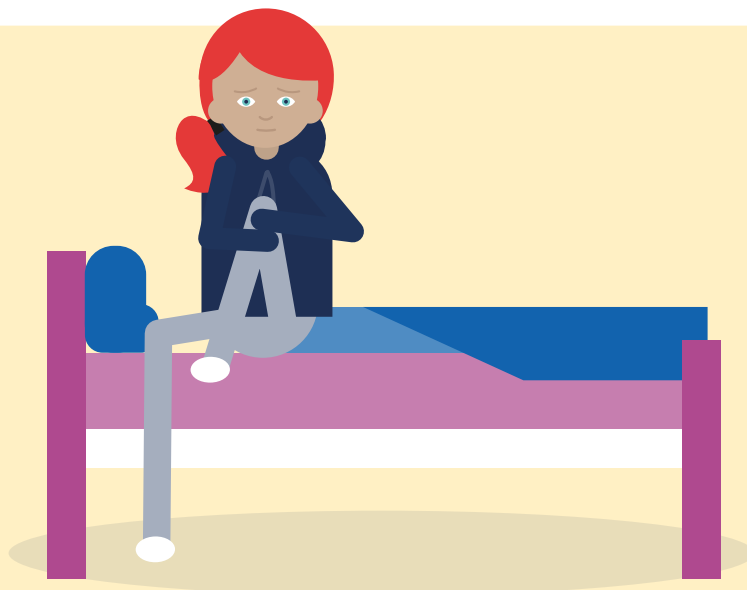
Stress

Aan de jongeren zijn vijf stellingen met betrekking tot stress voorgelegd. Stress wordt het meest ervaren als het gaat om school of huiswerk; 28% van de jongeren ervaart hierdoor (zeer) vaak stress. Bijna een vijfde (19%) van de jongeren voelt zich (zeer) vaak gestrest door alles wat zij moeten doen. Een klein percentage (7%) ervaart (zeer) vaak stress door de situatie thuis.

Bijna twee vijfde van de jongeren voelt zich (zeer) gestrest door één of meerdere factoren.

Stress (%)

	(Bijna) nooit	Soms	(Zeer) vaak
Stress door school of huiswerk	35	37	28
Stress door alles wat ik moet doen	52	29	19
Stress door wat anderen van mij vinden	70	18	12
Stress door eigen problemen	75	15	10
Stress door situatie thuis	81	12	7

Meisjes ervaren meer stress dan jongens

In het algemeen voelen meisjes zich vaker gestrest dan jongens. 37% van de meisjes ervaart (zeer) vaak stress door huiswerk tegenover 20% van de jongens. Ook ervaren meisjes vaker stress door alles wat zij moeten (26% (zeer) vaak) dan jongens (12%). Bijna een vijfde van de meisjes voelt zich gestrest over wat anderen van hen vinden (19%) en dit geldt voor 5% van de jongens. 14% van de meisjes ervaart (zeer) vaak stress door eigen problemen tegenover 5% van de jongens. Tot slot levert de situatie thuis eerder (zeer) vaak stress op bij meisjes (10%) dan bij jongens (3%).

32% van de jongeren op havo/vwo ervaart (zeer) vaak stress door huiswerk tegenover 25% van de vmbo-leerlingen.

Weerbaarheid

Weerbaarheid bij jongeren betekent dat zij zich af kunnen weren voor negatieve invloeden van buitenaf, zowel fysiek als verbaal. Zij durven voor zichzelf op te komen en hebben voldoende zelfvertrouwen. Ook kennen zij hun eigen grenzen en kunnen deze op een effectieve manier aangeven. Weerbaarheid is in de vorm van acht stellingen voorgelegd aan de jongeren. Op basis van deze stellingen zijn weerbaarheidsscores berekend. Hieruit blijkt dat 90% van de jongeren voldoende weerbaar is. Meisjes zijn vaker onvoldoende weerbaar (13%) dan jongens (7%). Daarnaast hebben jongeren op vmbo vaker te maken met onvoldoende

weerbaarheid (11%) dan jongeren op havo/vwo (8%). Jongeren uit een gezin waar sprake is van grote of enige moeite met rondkomen voelen zich vaker onvoldoende weerbaar (22%) dan jongeren uit een gezin waar moet worden opgelet (13%) of waar geen moeite is met rondkomen (8%).

Ingrijpende gebeurtenissen

De jongeren is gevraagd of zij ingrijpende gebeurtenissen hebben meegemaakt of op dit moment meemaken.

De meest voorkomende gebeurtenissen zijn:

1. Ernstige lichamelijke ziekte of beperking van iemand in het gezin (28%)
2. Scheiding van ouders (22%)
3. Psychische ziekte van iemand in het gezin (13%)

Bij 32% van de jongeren op het vmbo is er sprake van een ernstige, lichamelijke ziekte of beperking van iemand in het gezin tegenover 24% van de jongeren op havo/vwo. 26% van de jongeren op het vmbo heeft een scheiding van de ouders meegemaakt tegenover 18% van de jongeren op havo/vwo.

Mantelzorg

15% van de jongeren geeft aan in de afgelopen 12 maanden mantelzorg te hebben gegeven, blijkt uit de gegevens van Jij en Je Gezondheid. Dit komt vaker voor op het vmbo (19%) dan op havo/vwo (12%). 2% van de jongeren geeft aan dagelijks mantelzorg te verlenen. Dit beeld kan enigszins vertekend zijn, omdat jongeren huishoudelijke werkzaamheden soms ook scharen onder mantelzorg.

Pesten

92% van de jongeren geeft aan nooit gepest te worden op school. 2% wordt 1 of meerdere keren per week gepest en bij de overige 5% is dit (minder dan) 2 of 3 keer per maand. 1% van de jongens pest zelf meerdere keren per week en 2% van de jongeren benoemt dat zij minder dan 2 keer per maand pesten. 95% van de jongeren zegt nooit gepest te worden via internet, sociale media of mobiele telefoon en 98% pest zelf nooit via deze kanalen.

Social media en gamen

Ruim een vijfde (22%) van de jongeren geeft aan dat het (zeer) vaak moeite kost om te stoppen met social media. Dit geldt met name voor meisjes (28%). Ook wordt door bijna een vijfde (18%) benoemd dat zij (zeer) vaak van anderen horen dat zij minder tijd zouden moeten besteden aan social media. Ook dit gebeurt relatief vaak bij meisjes (22%). Meer dan een tiende van de jongeren (12%) gebruikt social media wanneer zij zich rot voelen en 11% heeft (zeer) vaak slaaptekort door het gebruik van social media. Zowel het rot voelen als het slaaptekort door social media komt vaker bij meisjes voor dan bij jongens.

Social media (% zeer vaak)

	Jongens	Meisjes
Moeilijk om te stoppen met social media	16	28
Anderen zeggen minder tijd besteden aan social media	15	22
Liever social media dan in het echt tijd met anderen doorbrengen	6	7
Onrustig, gestrest of geïrriteerd bij niet kunnen gebruiken social media	3	6
Huiswerk afraffelen om social media te kunnen gebruiken	6	8
Gebruik social media bij rot voelen	9	16
Slaaptekort door social media	8	14

9% van de meisjes ervaart zelf een risico op problematisch gebruik van social media tegenover **4%** van de jongens.

Jongens gamen meer dan meisjes

Ruim een derde van de jongeren (36%) geeft aan nooit te gamen. Dit is 57% van de meisjes en 15% van de jongens. 37% van de jongens gamet (bijna) elke dag tegenover 10% van de meisjes. Een tiende van de jongens vindt het moeilijk om te stoppen met gamen en bij 15% vinden anderen dat zij minder tijd aan gamen zouden moeten besteden. 9% van de jongens gamet als zij zich rot voelen en bij meisjes is dit 5%. 2% van de jongeren ervaart een risico op problematisch gamegedrag, 3% van de jongens en 1% van de meisjes.

Voeding en bewegen

Een gezond gewicht wordt bereikt door voldoende te bewegen en gezond te eten. Bij gezonde voeding hoort elke dag ontbijten, voldoende groente en fruit eten, water drinken en drankjes met suiker of energiedrankjes beperken.

Gewicht

Uit KD+ blijkt dat 76% van de jongeren een gezond gewicht heeft. 8% heeft ondergewicht en 16% heeft overgewicht, waarvan 3% kampt met ernstig overgewicht. Jongeren op vmbo hebben het vaker overgewicht (20%) dan jongeren op havo/vwo (11%). Dit geldt voor zowel klas 2 als 4.

Voeding

De gegevens uit Jij en Je Gezondheid geven een beeld van de voedingsgewoonten van de jongeren. 70% ontbijt dagelijks. Ongeveer een derde van de jongeren eet dagelijks fruit en nog eens een vijfde doet dit 5 tot 6 dagen per week. Ongeveer een tiende eet (bijna) nooit fruit. Twee vijfde eet dagelijks groenten en 39% 5 tot 6 dagen per week.

Drinken

Een derde van de jongeren drinkt elke dag drankjes met suiker. Dit wordt meer gedaan door jongens (36%) dan door meisjes (29%). Daarnaast gebeurt dit op het vmbo vaker (34%) dan bij havo/vwo-leerlingen (31%). Een tiende van de jongeren drinkt deze drankjes (bijna) nooit. Een ruime meerderheid van de jongeren (84%) drinkt (bijna) nooit energiedrankjes. 15% van de jongens drinkt deze 1 tot 3 dagen per week tegenover 10% van de meisjes. Ook op het vmbo worden deze beduidend vaker - 1 tot 3 dagen - per week gedronken (18%) dan op havo/vwo (7%).

70% van de jongeren drinkt dagelijks water. Dit is 76% op havo/vwo en 64% op het vmbo.

Bewegen

Een ruime meerderheid van de jongeren (91%) geeft aan dat zij 5 dagen per week lopend of fietsend naar school gaan. Op landelijke niveau is dit 84%. 78% zegt wekelijks te sporten bij een club, vereniging of sportschool en ook dit percentage ligt hoger dan landelijk (75%). 83% van de jongeren op havo/vwo geeft aan wekelijks te sporten tegenover 74% van de vmbo-leerlingen. Ongeveer de helft van de jongeren (48%) benoemt dat zij 5 of meer dagen per week minstens een uur bewegen. Ook hier zijn de havo/vwo-leerlingen actiever (55%) dan de jongeren op het vmbo (42%).

Schermggebruik

Het schermgebruik is geregistreerd in Jij en Je Gezondheid. Deze gegevens laten zien dat 42% van de jongeren in hun vrije tijd 3 of meer uur per dag achter een beeldscherm doorbrengt. Op het vmbo is dit 47% van de leerlingen en op havo/vwo 37%.

Alcohol, roken en drugsgebruik

Genotmiddelen hebben een aangename, stimulerende of bewustzijnsveranderende werking. Het genot zit in het effect dat het middel geeft: je gevoel, stemming en denken verandert. Het risico van genotmiddelen is dat iemand de genotmiddelen nodig heeft om zich prettig te voelen en verslaafd raakt.

Het gebruik van deze middelen heeft effecten op de lange termijn. De hersenen van jongeren zijn volop in ontwikkeling tot het 24e levensjaar. Genotmiddelen verstoren de ontwikkeling op de meest kwetsbare plek in de hersenen en zorgen onder andere voor concentratieproblemen, moeite met plannen en het verliezen van zelfbeheersing.

Hoeveel drinken jongeren? (%)

	Binge drinken in de afgelopen 4 weken	Aangeschoten/dronken geweest in de afgelopen 4 weken
Totaal	20	12
Klas 2	7	2
Klas 4	31	21
Jongens	21	12
Meisjes	18	12
Vmbo	26	15
Havo/vwo	13	8
Woont bij beide ouders	19	11
Woont niet bij beide ouders	25	15

Alcohol

Ruim de helft van de jongeren (53%) heeft ooit alcohol gedronken. 31% heeft een heel glas of meer gedronken en ruim een vijfde (22%) heeft een slokje alcohol gedronken.

In klas 2 heeft ruim twee vijfde (41%) van de jongeren alcohol gedronken, 28% heeft alleen slokjes alcohol gedronken en 13% een heel glas. In klas 4 heeft bijna twee derde alcohol gedronken, 48% dronk een heel glas of meer en 17% alleen slokjes.

Jongens hebben vaker dan meisjes een heel glas alcohol gedronken. Op het vmbo hebben meer jongeren alcohol gedronken (59%) dan op havo/vwo (46%).

Ruim een kwart (28%) van de jongeren heeft recent, in de afgelopen 4 weken, alcohol gedronken. In klas 2 heeft 12% recent gedronken en in klas 4 is dat 42%.

Ongeveer een vijfde (22%) van de jongeren is ooit dronken of aangeschoten geweest en ruim een tiende was in de

Jongeren beginnen gemiddeld met alcohol drinken als zij 13 jaar zijn.

afgelopen 4 weken dronken of aangeschoten. Een vijfde heeft in de afgelopen 4 weken aan binge drinken gedaan (5 of meer glazen per gelegenheid drinken).

Binge drinken komt meer voor bij jongens dan bij meisjes. Jongeren op het vmbo doen vaker aan binge drinken en zijn vaker dronken/aangeschoten geweest dan jongeren op havo/vwo. Jongeren die niet bij beide ouders wonen, zijn vaker dronken geweest en hebben vaker aan binge drinken gedaan dan jongeren die wel bij beide ouders wonen.

In vergelijking met Nederland zijn jongeren in de regio IJsselland minder vaak ooit aangeschoten of dronken geweest (24% vs. 22%).

Houding ouders ten aanzien van alcoholgebruik

De opvoedstijl van ouders is van invloed op het middelengebruik van hun kinderen. Het is van belang dat er duidelijke afspraken worden gemaakt met de jongere en dat er open wordt gecommuniceerd over alcoholgebruik en de risico's daarvan. Alleen verbieden is niet voldoende. Erover praten en zorgen dat de jongere zelf een mening kan vormen, helpt in het beperken van de risico's.

Bijna een kwart van de ouders (23%) verbiedt volgens de jongeren het drinken van alcohol. Ruim een kwart van de ouders vindt het alcohol drinken goed of zegt er niets van en een derde raadt het af of zegt dat zij minder moeten drinken. Ouders van jongeren die nog geen alcohol hebben gedronken, zijn afwijzender ten aanzien van het alcohol drinken dan

ouders van jongeren die ooit alcohol hebben gedronken. Bij jongeren die niet gedronken hebben, verbiedt 40% het en bij ouders van jongere die ooit alcohol gedronken hebben 8%. Bijna de helft van de ouders van jongeren die ooit alcohol hebben gedronken, vindt het goed of zegt er niets van. In de groep die nooit gedronken heeft, is dat 6%. Deze verschillen zijn zowel in klas 2 als 4 te zien.

Ouders van vmbo-leerlingen verbieden minder vaak het drinken van alcohol dan ouders van leerlingen op havo/vwo. Ook ouders van jongeren die niet bij beide ouders wonen, verbieden minder vaak alcoholgebruik dan ouders van jongeren die wel bij beide ouders wonen. Ouders van jongeren in klas 4 zijn minder afwijzend ten aanzien alcohol drinken dan in klas 2.

Houding ouders t.a.v. alcoholgebruik (%)

	Ooit alcohol gedronken	Nooit alcohol gedronken
Vinden het goed	34	4
Vinden dat jongere minder moet drinken/raden drinken af	32	35
Verbieden het	8	40
Zeggen er niets van	14	2

- De meeste jongeren die alcohol hebben gedronken, krijgen alcohol van hun ouders en/of pakken het zelf thuis (52%).
- Ruim een kwart krijgt alcohol via vrienden.
- Eén op de zes jongeren laat alcohol kopen door een ander en 4% koopt het zelf.

Waar drinken jongeren alcohol? (%)

Drinkt thuis alleen of met anderen	51
Drinkt bij anderen thuis	27
Drink ergens anders	19
Drinkt in discotheek, café of restaurant	15
Drinkt in keet/hok/schuur	14

Ruim de helft van de jongeren die ooit alcohol heeft gedronken, drinkt alcohol thuis (alleen of met anderen), ruim een kwart drinkt bij vrienden thuis. 14% drinkt in een keet/hok/schuur en 15% drinkt bij het uitgaan in een café en/of discotheek of restaurant.

Afspraak over alcoholgebruik

Vier op de vijf jongeren heeft een afspraak met ouders over alcohol drinken. Meestal is dat een afspraak om tot een bepaalde leeftijd niet te drinken (36%). Bij drie kwart is dat de leeftijd van 18 jaar of ouder en bij 14% gaat het om de leeftijd van 16 jaar of jonger.

Ruim een vijfde van de jongeren heeft een afspraak over de hoeveelheid die gedronken mag worden. 4% mag nooit alcohol drinken, bijvoorbeeld vanwege het geloof.

Samenhang met andere factoren

Uit een verdiepende analyse blijkt dat alcohol drinken samenhangt met andere leefstijl - en gezondheidsfactoren. Jongeren die alcohol hebben gedronken ten opzichte van jongeren die nooit alcohol hebben gedronken:

- roken vaker
- gebruiken vaker wiet
- zijn seksueel actiever
- hebben vaker een risico op problematisch social media gebruik
- ervaren vaker een minder goede gezondheid
- voelen zich minder vaak gelukkig
- hebben vaker een risico op psychosociale problemen
- hebben vaker stress

Roken

15% van alle jongeren heeft weleens gerookt, dat wil zeggen een paar trekjes genomen of een hele sigaret of meer. In klas 2 heeft 7% gerookt en in klas 4 is dat 22%. Een klein percentage van de jongeren rookt dagelijks. Op het vmbo hebben meer jongeren roken geprobeerd en roken meer jongeren dagelijks dan op havo/vwo. Jongeren uit een gezin met beide ouders hebben minder vaak ooit gerookt (13%) dan jongeren uit een andere gezinsvorm (21%).

Bijna een vijfde van de jongeren heeft weleens een elektronische sigaret gebruikt. 9% probeerde dat één keer en 10% van de jongeren gebruikte vaker een elektronische sigaret. Jongens hebben vaker een elektronische sigaret geprobeerd dan meisjes. Op het vmbo is het gebruik hoger dan op havo/vwo. Dit geldt ook voor jongeren die niet bij beide ouders wonen ten opzichte van jongeren die bij beide ouders wonen (26% vs. 16%).

Roken (%)

	Weleens gerookt	Weleens elektronische sigaret gerookt
Totaal	15%	19%
Klas 2	7%	13%
Klas 4	22%	24%
Jongens	16%	24%
Meisjes	14%	14%
Vmbo	21%	24%
Havo/vwo	9%	12%

Drugsgebruik

6% van de jongeren heeft wiet gebruikt. In klas 2 is dit 1% en in klas 4 is dit 10%. 2% van de jongeren gebruikte recent, in de afgelopen 4 weken, wiet. Jongens hebben vaker wiet gebruikt (7%) dan meisjes (4%). Op het vmbo hebben jongeren ook vaker wiet gebruikt (7%) dan op havo/vwo (4%). In vergelijking met Nederland ligt het percentage dat wiet heeft gebruikt in de regio IJsselland lager (9% vs. 6%). 3% van de jongeren heeft middelen gebruikt zoals lachgas, GHB, XTC, cocaïne, paddo's, enz. In klas 2 heeft 1% dergelijke middelen gebruikt en in klas 4 is dat 5%. Lachgas wordt het meest gebruikt: 3% van de jongeren heeft weleens lachgas gebruikt.

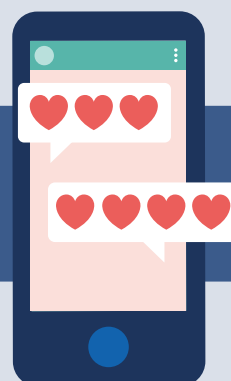

Seksualiteit

Weleens seksuele gemeenschap gehad (%)

Totaal	8
Klas 2	2
Klas 4	14
Jongens	9
Meisjes	7
Vmbo	11
Havo/vwo	5
Woont bij beide ouders	7
Woont niet bij beide ouders	13

2% heeft in de laatste 6 maanden weleens een naaktfoto of seksfilmpje van zichzelf aan iemand anders gestuurd.

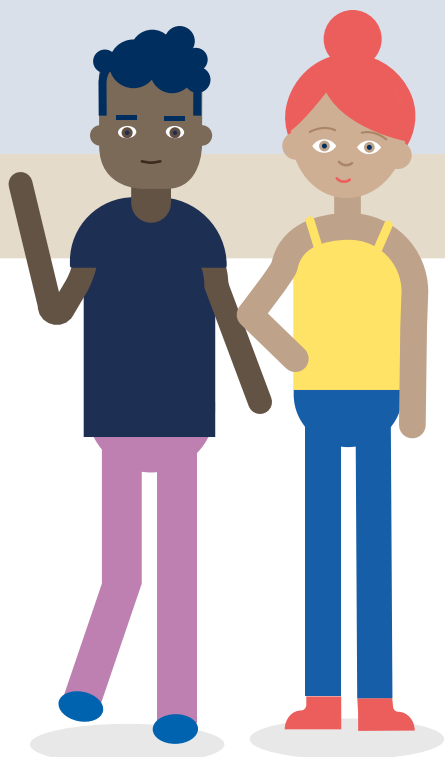
Bijna een derde van de jongeren (32%) heeft ooit met iemand gezoend. 8% van de jongeren heeft seksuele gemeenschap gehad. Dit percentage ligt in klas 4 hoger en ook jongeren op het vmbo hebben vaker seksuele gemeenschap gehad dan jongeren op havo/vwo. Jongeren die niet bij beide ouders wonen zijn seksueel actiever. Zij hebben vaker gezoend en hebben vaker seksuele gemeenschap gehad dan jongeren die bij beide ouders wonen.

Van de jongeren die seksuele gemeenschap hebben gehad, heeft 46% altijd een condoom gebruikt. 7% van de jongeren weet niet meer of zij altijd een condoom gebruikt hebben. 14% van de jongeren geeft aan dat zij nooit een condoom hebben gebruikt. En ruim een derde gebruikte niet altijd een condoom.

Altijd een condoom gebruikt (%)

Ja, altijd	46
Niet altijd	34
Nooit	14
Weet ik niet meer	7

Colofon

Uitgave: GGD IJsselland, 2020

Onderzoek uitgevoerd door: team Beleidsadvies en Onderzoek GGD IJsselland

Ontwerp en opmaak: hollandse meesters, Utrecht

Kijk voor meer informatie over dit onderzoek en ander onderzoek van GGD IJsselland op www.ijssellandscan.nl.

Voor vragen over deze monitor kunt u mailen naar het team Beleidsadvies en Onderzoek van GGD IJsselland: onderzoek@ggdijselland.nl.

